

ОБЩИНА БОЛЯРОВО

АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЩИНА БОЛЯРОВО

ВЪВЕДЕНИЕ

Нормативни основания за разработване на стратегията

Анализът на потребностите за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в община Болярово е разработена в съответствие с изискванията на Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО) и във връзка чл.196, ал.1, според който Областният управител организира разработването на Областна стратегия за подкрепа за личностното развитие на децата и учениците, въз основа на анализ на потребностите от подкрепа във всяка община, разработен и приет от съответния Общински съвет. Основава се на действащото законодателство в образователната система, както и на националните стратегически документи, визиращи насоките за осъществяване на приоритетни политики в областта на приобщаващото образование и личностното развитие на децата и учениците:

- Закон за предучилищното и училищно образование;
- Закон за закрила на детето;
- Наредба за приобщаващото образование;
- Национална стратегия за насърчаване и повишаване на грамотността (2014 – 2020);
- Националната стратегия за учене през целия живот (2014 – 2020);
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020);
- Стратегия за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система (2013 - 2020);
- Национална стратегия за младежта (2012 – 2020);
- Областна стратегия за развитие на област Ямбол;
- Областна стратегия за развитие на социалните услуги в област Ямбол;
- Общински план за развитие.

Многообразието на образователните потребности на децата и учениците изисква адекватен отговор на различieto и индивидуалните особености и осъзнаване на необходимостта от приобщаващи политики за преодоляване на социалната и образователната изолация. Ключова политика, свързана с осъществяването на мащабни промени и интервенции в образованието и преосмисляне на традиционните образователни модели, е приобщаващото образование - процес на осъзнаване, приемане и подкрепа на индивидуалността на всяко дете и ученик и на разнообразието от потребности чрез активиране и включване на ресурси, насочени към премахване на пречките пред ученето и към създаване на възможности за развитие и участие във всички аспекти на живота на общността.

Анализът допринася за установяване на реалните потребности от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците на територията на община Болярово и възможностите за тяхното предоставяне в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

Нормативна рамка

Съгласно чл. 176 от ЗПУО на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование се предоставя **обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие**, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията им. Прилага се в съответствие с индивидуалните им образователни потребности. За реализирането ѝ в детските градини и училищата се осигуряват необходимите специалисти: психолог или педагогически съветник, логопед, социален работник, ресурсен учител, рехабилитатор на слуха и говора, учител на ученици с нарушено зрение и други, както и кинезитерапевти и/или рехабилитатори, арттерапевти и други специалисти, в зависимост от оценката на индивидуалните потребности, извършена от екип за подкрепа за личностно развитие на детето или ученика.

Обща подкрепа за личностно развитие

Съгласно чл. 178, ал. 1 от ЗПУО и разпоредбите на Наредба за приобщаващото образование общата подкрепа за личностно развитие включва следните компоненти.

1. Екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти.

Осигурява се в детските градини и училищата. Включва обсъждане на информация и проблеми и обмяна на добри практики при работата.

2. Допълнително обучение по учебни предмети.

Осигурява се в училищата за целите на превенцията на обучителните затруднения с акцент върху обучението по български език, включително оgramотвяване на ученици, за които българският език не е майчин.

3. Допълнителни модули за деца, които не владеят български език.

Осигуряват се в детските градини за деца, които не владеят български език.

4. Допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове.

Осигуряват се в училищата за ученици, които срещат затруднения в обучението, въз основа на информацията от входните равнища по учебни предмети, индивидуалния напредък и наблюдение на развитието им.

5. Консултации по учебни предмети.

Осигуряват се в училищата на ученици с цел превенция на обучителните затруднения.

6. Кариерно ориентиране на учениците.

Осигурява се в училищата. Включва дейности за информиране, диагностика, консултиране, посредничество и проследяване с оглед подпомагане на учениците в техния самостоятелен и осъзнат избор на образование и/или професия и осъществяване на връзка между училището и пазара на труда.

7. Занимания по интереси.

Осигуряват се в училищата и детските градини. Организирант се за развитие на способностите и компетентностите на децата и учениците, за изява на дарбите им в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта, глобалното, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство.

8. Библиотечно-информационно обслужване.

Осигурява се в училищата чрез училищна библиотека и гарантира свободен достъп до информация на учениците от различни източници в библиотечния фонд и в глобалната мрежа с цел изграждане на навици за четене и компетентности за търсене и ползване на информация.

9. Грижа за здравето.

Осигурява се в детските градини и училищата въз основа на информация от родителя, представителя на детето или лицето, полагащо грижи за него, за здравословното състояние, проведени медицински изследвания и консултации и при взаимодействие с медицинския специалист в здравния кабинет. Гарантира достъпа на децата и учениците до медицинско обслужване и програми за здравно образование и здравословен начин на живот.

10. Поощряване с морални и материални награди.

Децата и учениците се поощряват с морални и с материални награди за високи постижения в образователната дейност, в заниманията по интереси и за приноса им към развитието на училищната общност, както следва:

- министърът на образованието и науката може да учредява национални награди;
- началникът на регионалното управление на образованието може да учредяват регионални награди;
- кметът на общината със заповед може да учредява общински награди;
- директорът на институцията след решение на педагогическия съвет със заповед може да учредява награди за децата и учениците, определяни с правилника за дейността на съответната институция.

11. Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение.

Видовете и съдържанието на дейностите по превенция на тормоза и насилието са подчинени на обща училищна политика, разработват се самостоятелно от училищната общност и може да включват:

- изготвяне съвместно с учениците на правила за поведението им в паралелката;

- разглеждане на теми от глобалното, гражданското, здравето и интеркултурното образование в часа на класа, в заниманията по интереси и във факултативните часове;
- партньорство с родителите;
- дейности за развитие на компетентностите на всички членове на училищната общност.

Видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се определят от детската градина и от училището и може да включват:

- обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
- използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище;
- консултиране на детето или ученика с психолог или с педагогически съветник;
- създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
- насочване на детето и ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
- индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
- участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
- други дейности, определени с правилника за дейността на институцията.

12. Ранно оценяване на потребностите и превенция на обучителните затруднения.

В детските градини се извършва ранно оценяване на децата от 3 години до 3 години и 6 месеца при постъпването им. Включва: оценка на развитието и на риска от обучителни затруднения; определяне на необходимост от допълнителни модули за децата, които не владеят български език; определяне на необходимост от извършване на оценка и предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие.

В училищата се осъществява превенция на обучителните затруднения, свързана с осигуряване на допълнително обучение и консултации по учебни предмети и логопедична работа.

13. Логопедична работа.

Осигурява се в детските градини и училищата. Осъществява се от логопеди и включва:

- превенция на комуникативните нарушения и на обучителните трудности;
- диагностика на комуникативните нарушения;
- корекционно-терапевтична дейност при установени комуникативни нарушения.

Допълнителна подкрепа за личностно развитие

Съгласно чл. 187, ал. 1 от ЗПУО допълнителната подкрепа за личностно развитие включва:

1. работа с дете и ученик по конкретен случай;
2. психо-социална рехабилитация, рехабилитация на слуха и говора, зрителна рехабилитация, рехабилитация на комуникативните нарушения, рехабилитация при физически увреждания;
3. осигуряване на достъпна архитектурна, обща и специализирана подкрепяща среда, технически средства, специализирано оборудване, дидактически материали, методики и специалисти;
4. предоставяне на обучение по специалните учебни предмети за учениците със сензорни увреждания;
5. ресурсно подпомагане.

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя на следните деца и ученици.

1. Деца и ученици със специални образователни потребности.

Съгласно §1, т. 27 от Допълнителни разпоредби на ЗПУО „Специални образователни потребности“ на дете и ученик са образователните потребности, които може да възникнат при сензорни увреждания, физически увреждания, множество увреждания, интелектуални затруднения, езиково-говорни нарушения, специфични нарушения на способността за учене, разстройства от аутистичния спектър, емоционални и поведенчески разстройства.

2. Деца и ученици в риск.

Съгласно §1, т. 6 от Допълнителни разпоредби на ЗПУО „Дете или ученик в риск“ е дете или ученик:

- а) без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени;
- б) жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унижително отношение или наказание във или извън семейството му;
- в) в опасност от увреждане на неговото физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.

3. Деца и ученици с изявени дарби.

Съгласно §1, т. 7 от Допълнителни разпоредби на ЗПУО „Дете или ученик с изявени дарби“ е дете или ученик с трайни способности и постижения в областта на науката, изкуството или спорта, надвишаващи постиженията на неговите връстници.

4. Деца и ученици с хронични заболявания.

Съгласно §1, т. 29 от Допълнителни разпоредби на ЗПУО „Ученик с хронични заболявания“ е ученик със среднотежки, компенсирани и реконвалесцентни форми на съответното хронично заболяване.

Съгласно чл. 188 от ЗПУО допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценка на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в детската градина или училището. Екипът се създава със заповед на директора за определено дете/ученик и включва учители, психолог/педагогически съветник и логопед. Могат да се включат и други специалисти, както и представители на органите за закрила на детето и на органите за борба с противообществените прояви на малолетните и непълнолетните. Екипът изпълнява функции в съответствие с чл. 189 от ЗПУО и ДОС за приобщаващото образование.

Това изисква:

- повишаване капацитета на учителите по отношение на работата с деца и ученици от посочените категории;
- осигуряване на необходимите специалисти за работа с тях в зависимост от потребностите им;
- създаване на механизъм за включване на представители от други институции с отношение към образованието /ДСП, Община, МВР, ЦПЛР и др./

Общата и допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставят на децата и учениците по ред и условия, определени с Наредбата за приобщаващото образование. За организиране и координиране на процеса на осигуряването им директорите на детски градини и училища в началото на всяка учебна година със заповед определят координиращ екип. Координиращият екип изпълнява функции в съответствие с чл. 7 от наредбата.

ЦЕЛИ.

Анализът на потребностите от подкрепа за личностно развитие на децата и учениците в община Болярово е фокусиран върху нуждите от подкрепа, разглеждани в общия контекст на демографската ситуация, социално–икономическите проблеми, общинските политики, насочени към премахване и/или ограничаване на пречките пред ученето и научаването, и към създаване на възможности за развитие и участие на децата и учениците в живота на общността. Основната цел е:

- да се изведат приоритетните потребности при определяне нуждите от подкрепа за личностното развитие на децата и учениците в детските градини и училищата;
- планиране и осигуряване на обща и допълнителна подкрепа в съответствие с индивидуалните потребности на всяко дете и всеки ученик.

В обхвата на анализа са включени всички институции в системата на предучилищното и училищното образование на територията на община Болярово, както и институции, осигуряващи услуги, свързани с обучение, възпитание и социализация на деца и ученици /ДГ, училища, специализирани обслужващи звена/.

ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА И ТЕНДЕНЦИИ

Демографската характеристика на община Болярово следва тенденциите на намаляване броя на населението, характерни за страната, в резултат от продължително въздействие на различни фактори.

➤ **Намаляване на раждаемостта**

Съгласно справка от ГРАО броят на родените деца в периода 2010 г. – 2018 г. е следният:

Родени деца в община Болярово по години	общо	момчета	момичета
2010	31	9	22
2011	31	16	15
2012	23	13	10
2013	34	18	16
2014	35	18	17
2015	21	8	13
2016	40	18	22
2017	24	11	13
2018	33	19	14

➤ **Влошаване на възрастовата структура на населението**

Населението на Община Болярово към 15.03.2018 г. по постоянен адрес е 3358, а по настоящ адрес – 3870 души.

За влошаване на възрастовата структура на населението влияние оказват емиграционните процеси, предимно сред младите хора в активна работоспособна и репродуктивна възраст, свързани с липса или ограничени възможности за трудова заетост, продължаване на образованието в други градове или в чужбина и др. Това води до понижаване равнището на бъдещата раждаемост за дълъг период от време и до сериозни икономически и социални последици за развитието на общината.

➤ **Високо ниво на безработица**

Регистрираните безработните лица в община Болярово към 31.12.2018г. са 203, от тях 105 са продължително безработни лица.

През 2018 г. заетите по програми и мерки по ЗНЗ и ОП”РЧР” са както следва:

Мерки за заетост по ЗНЗ – 4

Програми за заетост по ЗНЗ – 9

По програми по ОП”РЧР” – 23

СЪСТОЯНИЕ И ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Детски градини.

Към 01.12.2018 година в предучилищно обучение са включени общо 90 деца на възраст от 2 до 7 години. Разпределението им е следното:

Община	Общ брой детски градини	Общ брой деца	Брой деца 2 г.	Брой деца 1 група	Брой деца 2 група	Брой деца група 2-4 год.	Брой деца 5 г.	Брой деца 6 г.	Брой деца 7 г. /отложени от задължително училищно обучение/
Болярово	1 основна	90	11	17	23	51	24	15	0
Общ брой:	1 основна	90	11	17	23	51	24	15	0

Забележка: Групите в ДГ са смесени.

На територията на община Болярово функционира ДГ „Здравец“ в гр. Болярово с филиали в с. Воден, с. Шарково и с. Стефан Караджово. Към детската градина в гр. Болярово пътуват деца от селата Мамарчево, Ружица и Вълчи извор. Към филиала в с. Шарково пътуват деца от селата Ситово и Малко Шарково. Към филиала в с. Воден пътуват деца от с. Странджа. Към филиала в с. Стефан Караджово пътуват деца от с. Попово.

Децата, посещаващи ДГ са освободени от такси с решение на Общински съвет.

При реализация на програмата за оптимизиране на мрежата от детски градини на територията на общината моделът е съобразен с основния принцип за осигуряване на равен достъп за децата от малките населени места до детска градина. С разбирането, че в детската градина стартира процесът на социализация на децата и приобщаването им към живота на местните общности, се запазиха групи за предучилищно образование в общо 4 населени места – гр. Болярово, с. Воден, с. Шарково и с. Стефан Караджово.

Съгласно чл. 55 от ЗПУО предучилищното образование полага основите за учене през целия живот, като осигурява физическо, познавателно, езиково, духовно-нравствено, социално, емоционално и творческо развитие на децата, отчитайки значението на играта в процеса на педагогическото взаимодействие. За реализиране на дейностите е осигурен педагогически и непедагогически персонал, както следва:

Община	Педагогически персонал		Непедагогически персонал
	учители	в т.ч. други по чл. 211, ал. 2 от ЗПУО	
Болярово	11	0	11
Общ брой:	11	0	11

Характеристика на осигурената обща подкрепа за личностно развитие на децата

В детските градини в Община Болярово обща подкрепа за личностно развитие се осигурява чрез дейности свързани с усвояването на българския книжовен език. Учителите в групите провеждат индивидуална работа по образователно направление „Български език и литература“. Осъществяват се дейности за стимулиране на личностните качества, развитие на социални и творчески умения. Децата се включват в изяви, свързани с образователни, творчески, възпитателни и спортни дейности.

Осигурена е специализирана подкрепа за нуждаещите се деца от логопед и ресурсен учител.

Разкрит е здравен кабинет в ДГ „Здравец“ и филиали – гр. Болярово, обзаведен с медицински мебели и инструменти, осигурени са медикаменти и превързочни материали. Грижа за здравето в детските градини се осъществява от 1 медицински специалист, който по график посещава детските заведения в общината. Грижа за здравето на децата осигуряват и общопрактикуващите лекари по населени места.

Характеристика на осигурената допълнителна подкрепа за личностно развитие /за деца със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби/

По данни от директора на детската градина, на територията на общината са регистрирани 2 деца със специални образователни потребности:

Община	Общ брой детски градини	Общ брой деца	Брой деца със СОП	Брой деца с хронични заболявания	Брой деца в риск	Брой деца с изяви дарби
Болярово	1 основна	90	2	0	0	0
Общ брой:	1 основна	90	2	0	0	0

Съгласно разпоредбите на чл. 108 от Наредба за приобщаващото образование достъпът на децата до учебни програми и учебно съдържание е гарантиран чрез адаптиране на

информацията съобразно индивидуалните им потребности, осигуряване на терапевтична подкрепа и рехабилитация, консултиране и подкрепа на родителите и учителите за прилагане на техники и стратегии за обучение, за управление на образователния процес и подходящи обучителни материали.

Осигурено е ресурсно подпомагане децата със специални образователни потребности и се осъществява на територията на детската градина, която посещава.

Училища.

Към 01.12.2018г. на територията на община Болярово функционират 2 училища, в които се обучават общо 251 ученици:

Разпределението им по училища и етапи на образование е следното:

Населено място	Наименование	Вид	Вид подготовка	Етап/ степен на образование	Общ брой деца/ ученици	Брой деца в подготвителна група – 5 и 6г.	Брой ученици в начален етап	Брой ученици в прогимназиален етап	Брой ученици в гимназиален етап
		/държавно, общинско, частно, духовно/	/специализирано, неспециализирано/	/начално, основно, профилирана гимназия, професионална гимназия, обединено, средно/	/в дневна форма на обучение/				
Община Болярово									
Болярово	СУ „Д-р Петър Берон”	общинско	неспециализирано	средно	186	0	63	53	71
Стефан Караджово	ОУ „Стефан Караджа”	общинско	неспециализирано	основно	65	0	34	31	0
ОБЩО:					251	0	97	84	71

Забележка: Едно дете със СОП е на индивидуална форма на обучение

Съгласно чл. 75 от ЗПУО училищната подготовка е съвкупност от компетентности – знания, умения и отношения, необходими за успешно преминаване на ученика в следващ клас, етап или степен на образование и свързани с постигане на целите на училищното образование. Според съдържанието си е общообразователна, разширена, профилирана, професионална и допълнителна, а в специализираните училища и специализирана. Придобива се чрез обучение по учебни предмети или модули, както и чрез обучение или дейности в други форми.

За реализиране на дейностите в училищата, свързани с обучението, възпитанието и социализацията, както и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, е осигурен педагогически и непедагогически персонал, както следва:

Община	Педагогически персонал		Непедагогически персонал
	учители	в т.ч. други по чл. 211, ал. 2 от ЗПУО	
Болярово	19	0	11
Стефан Караджово	10	0	3 и 1/2
Общ брой:	29	0	14 и 1/2

Характеристика на осигурената обща подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

В Община Болярово функционират две средищни училища и в тях се обучават ученици от всички населени места от общината. Профилирано и професионално обучение не се осъществява.

В двете училища през изминалата година се е работило по няколко проекта /„Деца на Болярово – успешна интеграция в образователната система и подобряване на учебната среда в общината „ „Заедно да учим и творим” „Топъл обяд” и др./.

Към Община Болярово функционира детски танцов състав, чрез който се дава възможност на децата да развиват своите интереси, способности и талант в самодейното танцово и музикално изкуство.

Разнообразни форми на работа предлагат и читалищните библиотеки.

Футболен спортен клуб „Ботев” в община Болярово предоставя на учениците възможност за активно занимание с футбол.

Приета е общинска Наредба №18 за награждаване на талантиви деца за 24 май и празника на град Болярово – 26 октомври, Димитровден. Средствата са осигурени от общинския бюджет.

По данни от ръководствата на училищата има 12 ученици в риск от социално изключване. Основни причини са липса на постоянен родителски контрол, лоши хигиенни и битови условия, отсъствие на родителите от дома и невъзможност на настойниците да оказват контрол.

Отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” – Болярово работи по общо 20 случая с деца в риск, 6 деца с увреждания, 0 деца жертви на насилие, а самотните майки са 3.

Дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на учениците се осъществяват с активното участие на Местната комисия за борба с противообществените прояви на малолетни и непълнолетни. Привлечени са и родителите като партньори. Организирант се училищни и общински инициативи:

- Беседи и лекции на тема: „Борбата срещу домашното насилие над жени и деца”;
- „Ден на розовата фланелка”, свързана със „Световния ден за борба с тормоза в училище”.
- „Денят на българският спорт” под мотото: „Да на Спорта! Не на тютюнопушенето” ;
- „Ден на толерантността” и др.

Към Местната комисия са определени обществени възпитатели, които оказват помощ на родителите или на лицата, които ги заместват, за корекции в поведението и предотвратяване на противообществени прояви на учениците.

За здравето на децата и учениците се грижи 1 медицински специалист, който посещава училищата и детските заведения в общината по график. Разкрит е здравен кабинет в СУ „Д-р Петър Берон“ – гр. Болярово, обзаведен с медицински мебели и инструменти, осигурени са медикаменти и превързочни материали. Грижа за здравето на децата се осъществява и от общопрактикуващите лекари по населени места.

Осигурена допълнителна подкрепа /за деца със специални образователни потребности, с хронични заболявания, в риск и с изяви дарби/

Към месец 01.12. 2018 г. в училищата на територията на община Болярово са:

Община	Общ брой училища	Брой деца и ученици със СОП	Брой деца и ученици с хронични заболявания	Брой деца и ученици в риск	Брой деца и ученици с изяви дарби
Болярово	1	2	0	12	0
Стефан Караджово	1	2	0	0	0
Общ брой:	2	4	0	12	0

Деца и ученици със специални образователни потребности /СОП/

В СУ „Д-р Петър Берон“ – гр. Болярово има 2 ученика със СОП и в ОУ”Стефан Караджа”-с.Стефан Караджово също има 2 ученика със СОП с осигурена допълнителна подкрепа. Осигурен е екип за подкрепа, включващ учители и ресурсен учител. Осигурени са условия за индивидуална работа.

По данни на Отдел „Закрила на детето” към ДСП има 6 деца със СОП.

Деца и ученици с хронични заболявания

Няма информация за деца с хронични заболявания.

Деца и ученици в риск

В община Болярово броят на учениците в риск е много по-висок от подадените данни от училищата - 12. Отдел „Закрила на детето” към Дирекция „Социално подпомагане” – гр. Болярово работи по общо 20 случая на деца и ученици в риск: без родителска грижа, в опасност от увреждане на физическо, психическо, морално, интелектуално и социално развитие.

Деца и ученици с изявени дарби

Няма информация за ученици с изявени дарби.

Достъпна архитектурна среда

Няма изградена достъпна архитектурна среда в двете училища на територията на община Болярово.

Обучение по специални предмети

Не се предоставя обучение по специални учебни предмети.

Ресурсно подпомагане

Ресурсното подпомагане се осъществява от ресурсни учители, психолози, логопеди и други специалисти /в случая слухово-речеви рехабилитатор/, съвместно с учителите в училищата.

В училищата и детските градини на територията на община Болярово ресурсното подпомагане на деца и ученици със СОП се осъществява от специалисти на Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование /РЦПППО/ – Ямбол, съвместно с учителите.

Центрове за подкрепа за личностно развитие

На територията на община Болярово няма центрове за личностна подкрепа на деца и ученици.

ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА

Анализът на ситуацията в системата на образованието в общината очертава няколко основни причини, които влияят върху личностното развитие на децата и учениците: икономически, етнокултурни, социални и педагогически.

Основните фактори са следните.

- Лошо икономическо състояние на семейството, в което детето живее.

Този факт става още по-значим, когато по-голяма част от семействата в лошо икономическо състояние са част от етническите малцинства.

- Придържането към определени културни стереотипи, особено когато семейството живее в компактна група сред представители на собствения етнос.

Етническата принадлежност проявява влиянието си върху отпадането от училище както чрез икономически мотиви за напускане, така и чрез т.нар. семейни причини (ранни бракове, непълни семейства и др.).

- Училищната среда и свързаните с нея педагогически фактори:
 - обучителни трудности, които детето среща в училище;
 - интерес към учебния процес и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище;
 - конфликтни отношения със съученици и/или учители;
 - качество и методи на преподаване и подкрепа на децата с трудности при усвояване на учебния материал;

- наличие и ефективност на предучилищната подготовка;
- качество и сложност на учебното съдържание;
- квалификация на учителите;
- обучение в смесени паралелки и др.
- Здравното развитие на учениците.

Статистката сочи, че процентът на емоционалното разстройство, на агресивното поведение и употребата на наркотици се покачва. Оттук следва и ролята на училището като най-значимата социална територия, предоставяща грижи за децата и юношите. Това потвърждава необходимостта от повишаване квалификацията на учителите относно партниране с учениците и техните семейства при наличие на емоционален или поведенчески проблем. Необходимо е да се разработват училищни политики за повишаване здравната култура на учениците.

- Системата за предучилищно и училищно образование в общината е териториално разгърната и осигурява достъп до образование на децата и учениците от всички населени места.
- Осигурен е достъп за всички деца и ученици до различни форми на извънкласна и извънучилищна дейност.
- В образователните институции в двете училища има условия и ресурси за осъществяване на подкрепа за личностно развитие на децата и учениците от институциите в системата на предучилищното и училищното образование, включително съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.
- Осигурява се възможност за обучение и грижа за децата и учениците със СОП.
- В общината са разработени и се прилагат политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие, чрез дофинансиране и общински образователни и младежки проекти, програми за спорт, превенция, здраве и социални дейности.
- Създават се условия за сътрудничество между всички участници в процеса на образование, като е необходимо да бъдат въведени механизми за повишаване на координацията и ефективността от комуникацията и взаимодействието между тях.
- Осигуряват се допълнителни финансови ресурси по проекти, финансирани със средства по оперативни програми на Структурните фондове, както и чрез други фондове и програми, насочени към подкрепа за личностно развитие на децата и учениците и към постигане на положително въздействие върху местната общност.

Дейности, които изискват координирана общинска политика

1. Осигуряване на средства за изграждане на достъпна архитектурна среда в училищата и детските градини за деца с увреждания.
2. Осигуряване на системни и целенасочени обучения на учителите за работа с деца със СОП, с хронични заболявания, в риск и с изявени дарби.
3. Децата и учениците с множество увреждания, за които е трудно да посещават учебни занятия в детски градини и училища, да бъдат включени в обучение в Център за специална образователна подкрепа /ЦСОП/.
4. Работа с родителите, която да е насочена към приемане проблемите на детето и пълноценното му включване в живота на ДГ, училището и общността.
5. Координирано взаимодействие на детската градина и училището с МКБППМН, Дирекция „Социално подпомагане”, Отдел „Закрила на детето”, Детска педагогическа стая, НПО.
6. Осигуряване на специалисти в ДГ и училищата.
7. Подобряване и обновяване на материалната база за преустройството и оборудването на кабинети за психолог, логопед и ресурсен учител.

Социални услуги в подкрепа на децата и семействата

Важно значение в подкрепата на децата и семействата имат социалните услуги. На територията на община Болярово няма достатъчно развит набор от услуги по превенция, които да оказват подкрепа на родители и деца, с акцент в ранна детска възраст, за да подпомагат

отглеждането и възпитанието на децата, като същевременно създават реални възможности за подкрепа и на семейството. Недостатъчно развити са услугите, насочени към децата - застрашени от отпадане от училище, с проблемно поведение или в конфликт със закона, жертви на насилие и др. Наличните социални услуги за деца с увреждания са с недостатъчен капацитет и са развити предимно в областния център.

Предложения за мерки и дейности, които да бъдат включени в Областната стратегия за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците

- Повишаване привлекателността и качеството на материалната база на образователните институции;
- Използване на възможностите, предоставяни от различни национални, европейски и международни финансови инструменти;
- Разширяване на възможностите за целодневна организация на обучението;
- Прилагане на система от мерки за осигуряване на пълен обхват на подлежащите на задължително обучение деца и ученици и успешното им интегриране;
- Разширяване на възможностите за извънкласни и извънучилищни дейности и занимания по интереси;
- Квалификация на учителите за обезпечаване на подкрепата за личностно развитие на деца и ученици;
- Назначаване на квалифицирани педагогически специалисти с компетентности за работа с деца в риск и деца със СОП
- В екипите за обследване и диагностициране на децата и учениците да бъдат включени повече външни специалисти
- Развитие на приобщаващото образование за децата и учениците със СОП и осигуряване на подкрепяща среда;
- Прилагане на диференцирани педагогически подходи, ориентирани към интересите на децата и учениците, съобразени с възможностите, възрастовите и социални промени в живота им.
- Развитие на система от стимули за привличане на млади учители и повишаване привлекателността на учителската професия;
- Създаване на повече и по-разнообразни стимули за насърчаване на децата с изяви дарби;
- Повишаване ангажираността на родителите при формиране на образователните политики и засилване на участието им в училищния живот.

Изготвил: Кольо Пехливанов /П/
/Главен експерт отдел „Хуманитарни дейности“/